Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16577

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i (ASÖ), yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?rencilerin e?itim ortamlar?nda sergiledi?i etik olmayan davran??lar? ve sahtekarl?k e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama çal??mas?n?n ürünüdür. Bu ölçek, özellikle Türk yüksekö?retim örnekleminde **akademik dürüstlük** düzeyini belirlemek ve sahtekarl?k davran??lar?n?n boyutlar?n? ortaya koymak için Yam ve Çelik (2021) taraf?ndan Türkçeye adapte edilmi?tir. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k ve kabul edilebilir faktör yap?s? uyumu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Sahtekarl?k, Cronbach Alfa, Ölçek Uyarlama, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Yüksekö?retim, Akademik Dürüstlük.

Yazarlar

Faruk Caner YAM, Sadi Burak ÇEL?K

Amaç

Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?rencilerin çe?itli akademik ortamlarda sergiledi?i sahtekarl?k davran??lar?n?n s?kl???n? ve e?ilimini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin **akademik etik** anlay??lar?n? ve bu etik d??? davran??lara ne ölçüde ba?vurduklar?n? belirlemeye odaklan?r.

Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel olarak Türk örneklemine uygunlu?unu s?namak ve psikometrik özelliklerini ortaya koymak için gerçekle?tirilmi?tir. Böylece, ulusal düzeyde akademik sahtekarl?kla mücadele stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel bir temel sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, ö?rencilerin akademik sahtekarl?k davran??lar?n? kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, ö?renme ve de?erlendirme süreçlerinde ortaya ç?kan farkl? sahtekarl?k biçimlerini alt boyutlar halinde ele al?r. Temel boyutlar aras?nda s?nav s?ras?nda aldatma, intihal (kaynak göstermeme), uydurma/tahrif etme, d?? yard?m alma ve bahane bulma gibi spesifik sahtekarl?k türleri bulunmaktad?r.

Yap?lan geçerlik çal??malar?, ölçe?in teorik olarak beklenen bu örtük yap?lar? Türk örnekleminde ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ve yüksekö?retim ba?lam?nda akademik sahtekarl??? bütüncül

ARABPSYCHOLOGY.COM

bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in Türk örneklemindeki yap? geçerli?i, kapsaml? bir Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Ara?t?rmada hem birinci düzey hem de ikinci düzey DFA yap?lar? test edilmi? ve uyum indeksleri (χ^2/df, RMSEA, GFI, CFI, IFI, NFI, AGFI, TLI, RFI) uluslararas? kabul görmü? kriterlere göre de?erlendirilmi?tir (Kline, 2005; Tabachnick ve Fidell, 2013).

Birinci düzey faktör analizi sonucunda elde edilen model uyum indeksleri, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir: **χ^2/df = 3.21**, GFI = **.98**, IFI = **.93**, CFI = **.93**, NFI = **.91**, AFGI = **.97** ve RMSEA = **.073**. Ayr?ca, örtük yap?n?n tek bir üst faktör alt?nda topland???n? inceleyen ikinci düzey DFA sonuçlar? da kabul edilebilir düzeydedir (χ^2/df = 3.22, GFI = .97, IFI = .93, CFI = .93, AFGI = .97 ve RMSEA = .074). Bu bulgular, ölçe?in yap?sal geçerli?inin yüksek oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i (ASÖ) için iç tutarl?l?k güvenirli?i, Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach Alfa de?eri **.92** olarak belirlenmi?tir, bu da mükemmel bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Alt boyutlar baz?nda iç tutarl?l?k katsay?lar? ise ?öyledir:

S?nav an?nda aldatma boyutu için: **.88**
S?nav öncesi aldatma boyutu için: **.81**
Bahane bulma boyutu için: **.78**
Uydurma/tahrif boyutu için: **.72**
?ntihal boyutu için: **.70**
D?? yard?m alt boyutu için: **.60**

Görüldü?ü üzere, tüm boyutlar için elde edilen katsay?lar kabul edilebilir veya yüksek düzeyde olup, ölçe?in farkl? sahtekarl?k boyutlar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) ile incelenmi?tir. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla iki a?amal? bir analiz gerçekle?tirmi?tir. ?lk a?amada, her alt boyutun kendi maddeleri ile olan ili?kisi (birinci düzey DFA) test edilmi?tir. ?kinci a?amada ise, tüm bu alt boyutlar?n tek bir üst faktör olan "Akademik Sahtekarl?k" yap?s?n? temsil edip etmedi?i (ikinci düzey DFA) incelenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Elde edilen uyum iyili?i indeksleri (RMSEA .90 de?erlerine yak?n veya üzerinde), hem birinci düzey hem de ikinci düzey modellerin veriyle uyumlu oldu?unu ve ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?unu do?rulam??t?r. Bu sonuçlar, ASÖ'nün yap?sal aç?dan sa?lam bir psikometrik araç oldu?unu ortaya koymaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yüksekö?retim ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler üzerinde uyarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireylerin akademik sahtekarl?k davran??lar?na ne s?kl?kta ba?vurduklar?n? ölçen öz bildirim yöntemi.

Derecelendirme:

Hiç
Nadiren
Bazen
S?k S?k
Her Zaman

Anahtar Kelimeler

Akademik Dürüstlük, E?itim Eti?i, ?ntihal, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar ve ?leti?im Bilgileri

Sorumlu Yazar: Faruk Caner YAM

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: farukcaneryam@hotmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Makalede belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazarla (Faruk Caner YAM) ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2021

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: akademik-sahtekarlik-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Yam, F. C., & Çelik, S. B.(2021). Akademik Sahtekârl?k Ölçe?i'nin Türkçeye Uyarlanmas?: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *MANAS Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 10*(1), 70-81. https://doi.org/10.33206/mjss.747547

Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling* (2nd ed.). Guilford Press.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson Education.

Akademik Sahtekarl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2.S?nav esnas?nda gizli notlar, hesap makinas? ve di?er elektronik cihazlar gibi yasakl? ?eyler kullan?r?m.

6. Bir hikaye/?iir/bölüm özetini bir ders kitab?ndan kopyalar ve bunun benim taraf?mdan haz?rland???n? belirtirim.

8.E?itimle ilgili ki?isel ödev/projemde kulland???m online kaynaklar?n yazar?n? belirtmem/at?fta bulunmam.

15.S?navdan daha iyi not alabilmek için oturdu?um s?ray? de?i?tirip daha iyi bir ö?rencinin yan?na otururum.

11.Bireysel bir çal??ma ya da ödevi tamamlamak için di?erlerinden yard?m al?r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM